

## Metsäalan koulutus 2020 ja väestönkehitys 2040

Eila Lautanen

17.12.2020

Metsätalouden koulutuksen  
kehittämisverkostokokous 2

# 1. Metsäalan koulutusverkon 2020 ja väestöennusteen 2040 kohtaaminen

## Metsäalan koulutusverkko 11/2020

- Metsuri
- Metsäenergian tuottaja
- Metsäkoneenkuljettaja
- AMK
- Yliopisto

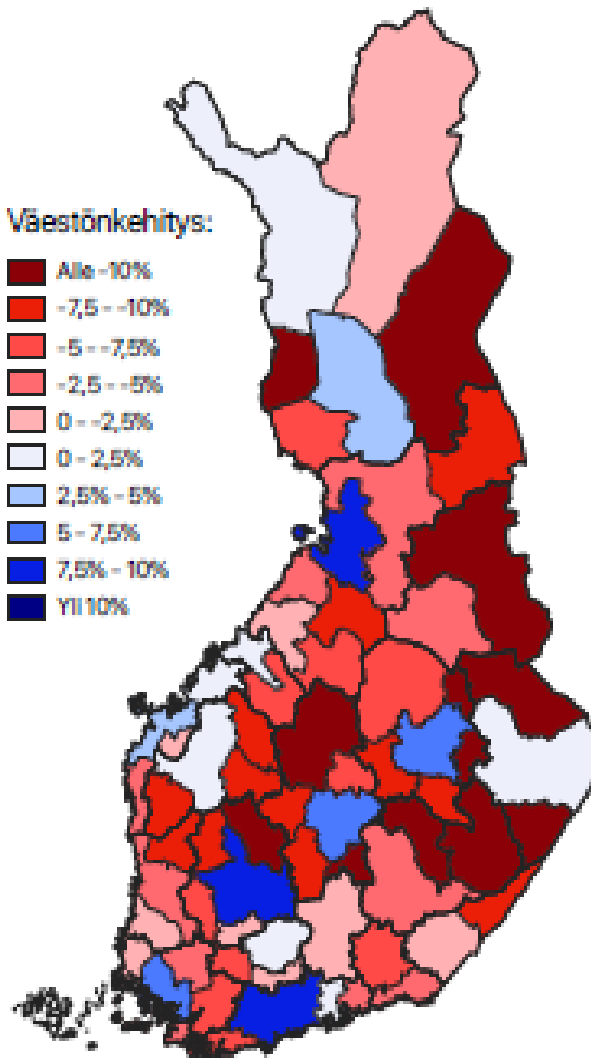


@EL 11/2020

## Kartta 29. Tilastokeskuksen väestöennuste seutukunnittain vuosina 2019–2040.

### Väestönkehitys:

- Alle -10%
- -7,5 -- -10%
- -5 -- -7,5%
- -2,5 -- -5%
- 0 -- -2,5%
- 0 - 2,5%
- 2,5% - 5%
- 5 - 7,5%
- 7,5% - 10%
- Yli 10%



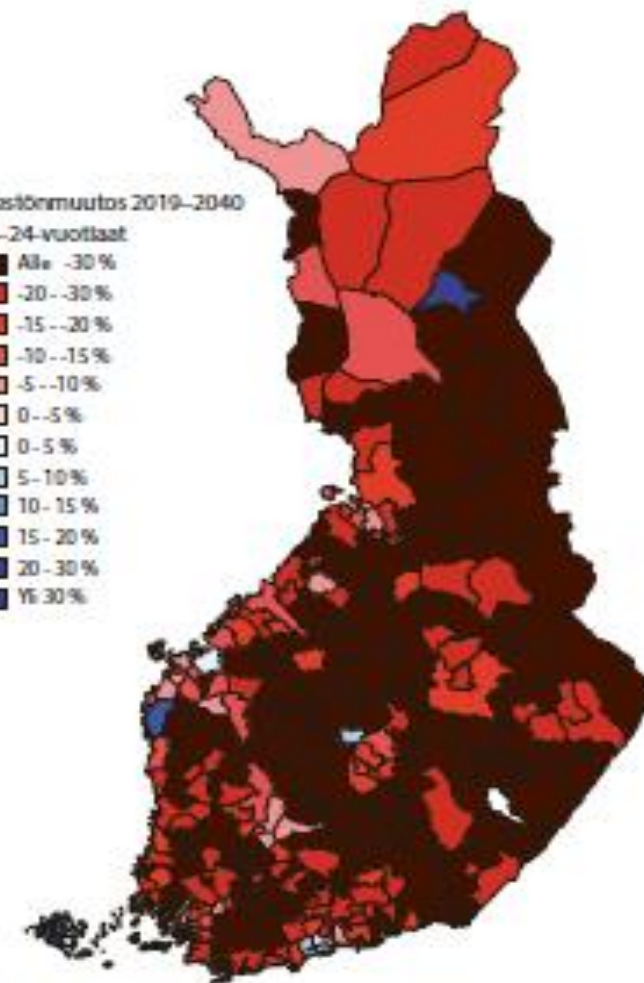
Lähde: Sitra, 2020.Mille väestölle

## Kartta 53. Nuorten 15–24-vuotiaiden määrän suhteellinen muutos kunnittain vuosina 2019–2040.

### Väestönmuutos 2019–2040

#### 15–24-vuotiaat

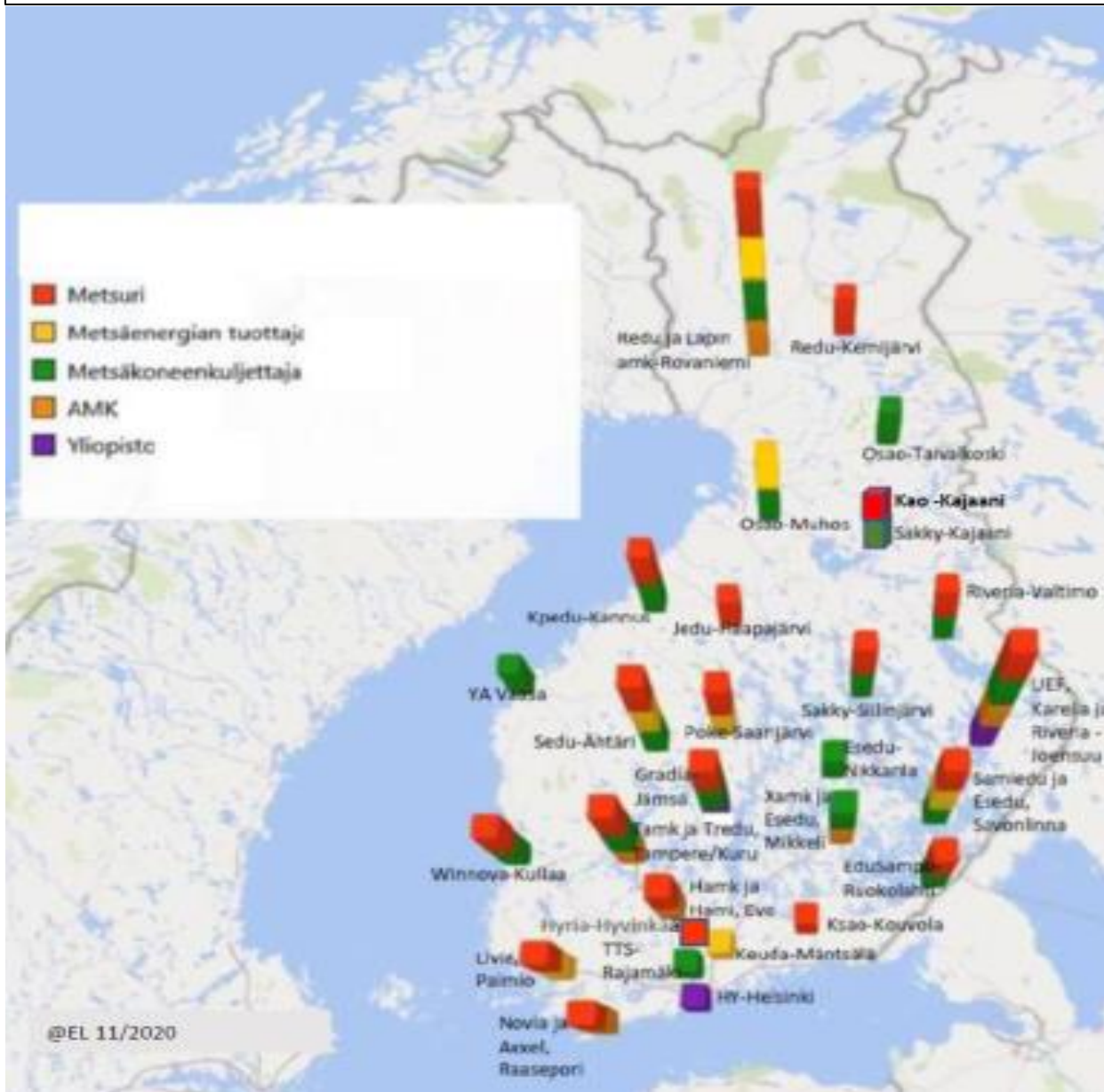
- Alle -30%
- -20 - -30%
- -15 - -20%
- -10 - -15%
- -5 - -10%
- 0 - 5%
- 5 - 10%
- 10 - 15%
- 15 - 20%
- 20 - 30%
- Yli 30%




Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste.

Lähde: Sitra, 2020.Mille väestölle

## 2. Metsäalan koulutusverkko ja alalle tuotettu työvoima 2020



- 52 metsäalan koulutusohjelmatoimipistettä 11/2020



# Koulutuksen järjestäjät, toimipaikat ja valmistuvat tutkinnoittain 2020

- **2.1 Maatalous- metsätieteiden maisterikoulutus 2020**
  - 2 koulutuksen järjestäjää/toimipaikkaa
    - valmistuneita suomalaisia 2011-2017 ka **71/vuosi**
      - valmistuneita ulkomaisia 2011 -2017 ka **23/vuosi**
        - aloituspaikkoja 2020 lisätty 12 (Hy 10, UEF 2)
        - **Ongelma:** 2016-17 valmistuneista 55 % työskenteli metsäalalla (9.7% tutkimuksessa), 23 % muilla aloilla ja 13 % oli työttömänä  
=>kasvava joukko sijoittuu samoihin metsäalan asiantuntijatehtäviin kuin MTI-valmistuvat=> toimihenkilötarve (sis. mmm 40 +mti 130 )Savotta-2016 laskelman mukaan yhteensä on 170/ vuosi => pettyneiden joukko ei tee alan imagolle hyvää
- **2.2 Metsätalousinsinööri, amk-koulutus 2020**
  - 6 koulutuksen järjestäjää/toimipaikkaa
    - valmistuneita mti-amk 2016 -2019 ka **176 /vuosi**
      - aloituspaikkoja 2020 lisätty 60 (Lappi 20, Karelia 15, Häme 20, Tamk 5)
      - **Ongelma:** 2018-2019 valmistuneista työskenteli metsäalalla 73%,15 % muilla aloilla, 7% oli työttömänä => mmm-valmistuneet kilpailevat samoista toimihenkilöpaikoista: tarve yhteensä 170 /vuosi (ks. Mmm)
- **2.3 Metsäalan perustutkinto, metsäkoneenkuljettajakoulutus 2020**
  - 13 koulutuksen järjestäjää, 18 toimipaikkaa
    - valmistuneita 1.1.2016 -31.6.2019 ka **484/ vuosi** (tarve:330 - 440 )
      - sis. pta-kuljettajasuuntautuneet n. 20/ vuosi (tarve:220-280)  
**Ongelmat**
        - valmistuneista neljännes ei työskentele koulutustaan vastaavassa työssä
        - puutavara-autonkuljettajia ei valmistu riittävästi

- **2.4 Metsäalan perustutkinto, metsäenergiantuottajakoulutus 2020**

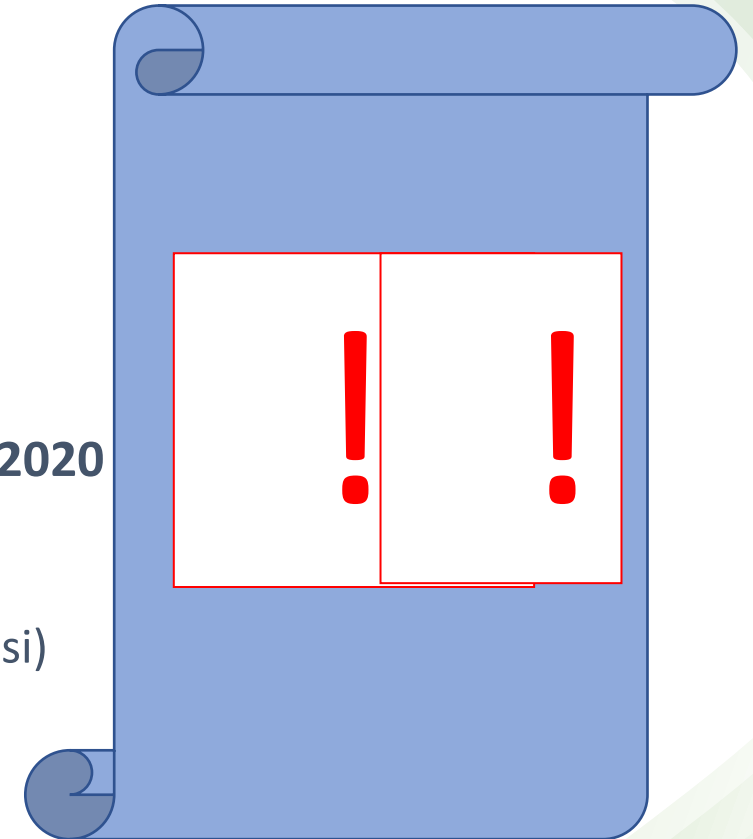
- **6 koulutuksen järjestäjää /toimipaikkaa**

- valmistuneita \*1.1.2016 -31.6.2019 ka **45/ vuosi** (tarve sisältyy mkk-tarpeisiin)
  - työskentelevät pääsääntöisesti metsäkoneenkuljettajina
  - oppilaitokset hakeneet metsäkoneenkuljettajakoulutuksen järjestämislupia 2020
    - \*tutkimusjaksolla 2016 -2019 toimi 7 koulutuksen järjestäjää, joista yksi ( 9 valmistunutta / vuosi) lopetti koulutusohjelman toteutuksen 2020

- **2.5 Metsäalan perustutkinto, metsuri-metsäpalvelujen tuottajakoulutus 2020**

- **18 koulutuksen järjestäjää, 20 toimipaikkaa**

- valmistuneita 1.1.2016 -31.6.2019 ka **187 /vuosi** (tarve: 180-200/vuosi)
  - vain 17 % ( 31 hlöä/ vuosi) työllistyi metsurin ammattiin
    - **ongelma:** oppilasaines, jolla ei ole ammatti tavoitteena; mm. eläköityvät metsänomistajat ja ”välivuoden viettäjät”
      - koulukohtaiset vaihtelut valmistuvien ikäjakaumissa ja työllistyvydessä suuret



### 3. Väestönkehitys 2040 on haaste metsäalan koulutukselle

- Alhainen syntyvyys – väestömäärän lasku vuodesta 2031 alkaen
- Polarisaatio etenee – väestö keskittyy seutukeskuksiin
- Työkäinen väestönosa pienenee
- Yli 75-v. osuus väestöstä kasvaa

**Vuosien 2015-2019 alhainen syntyvyys läpäisee koulutuskentän 20- ja 30-luvuilla!**

Syntyvän ikäluokan koko keskimäärin vuodessa, vuosina 2000-2019

2000-2002: 55 952  
2003-2005: 57 221  
2006-2008: 59 093  
2009:2011: 60 575  
2012-2014: 58 572  
2015-2017: 53 101  
2018-2019: 46 705  
2020 1-8: 31 267

**2020-2024**  
Varhaiskasvatus  
ja alakoulut

**2025-2029**  
Yläkoulut

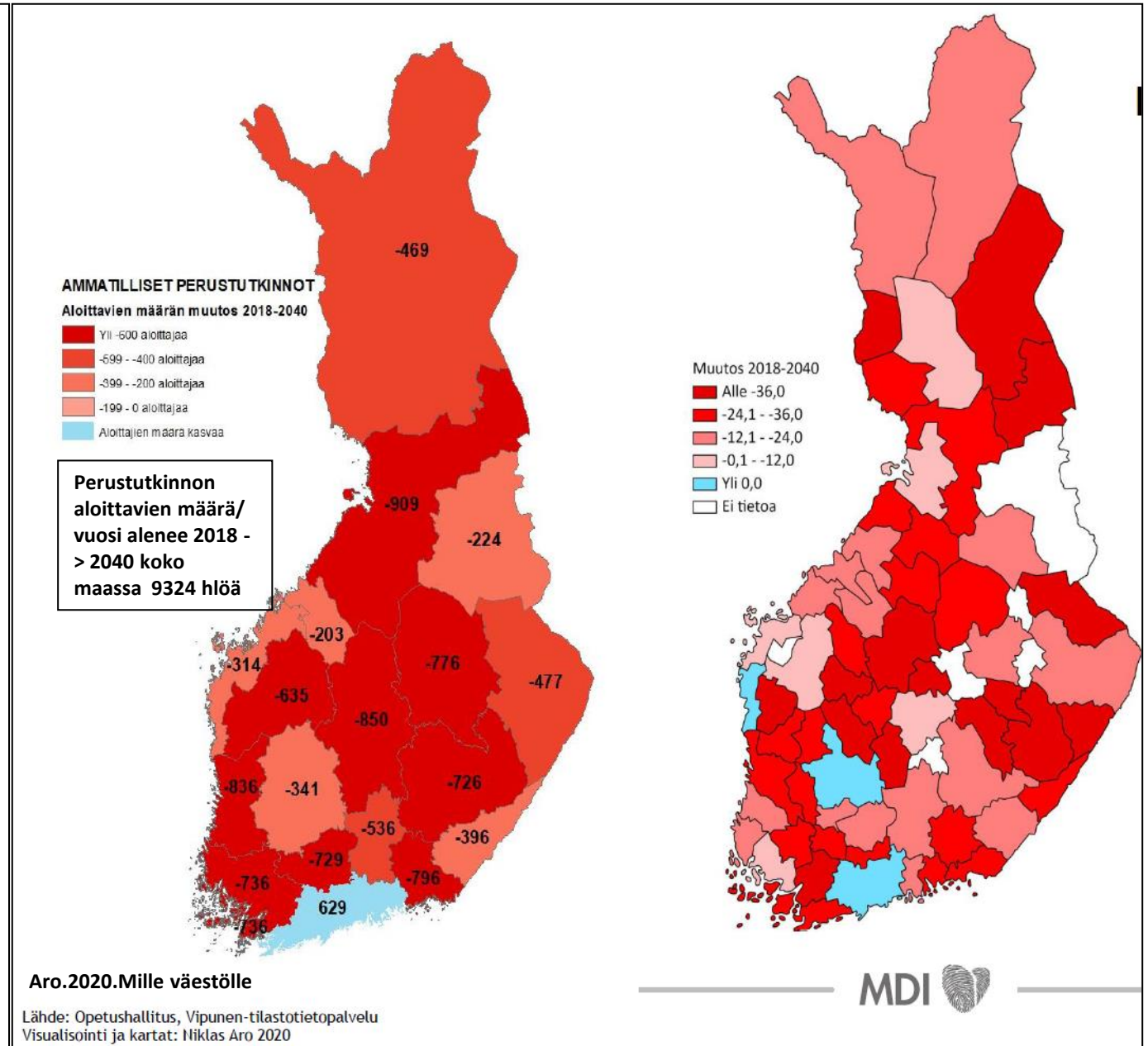
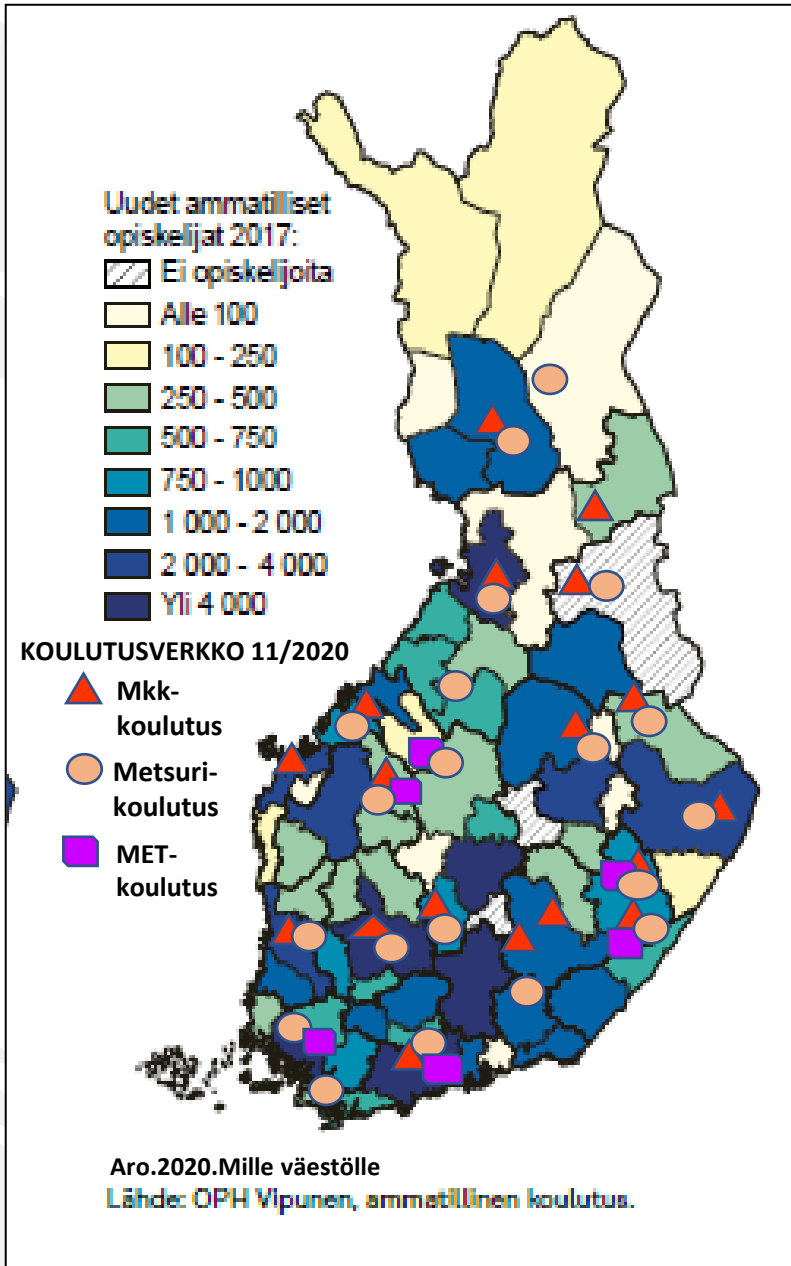
**2030-2034**  
Lukiokoulutus  
ja ammatillinen  
toinen aste

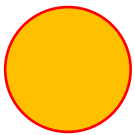
**2035-2039**  
Ammatti- ja  
tiedekorkea-  
koulut



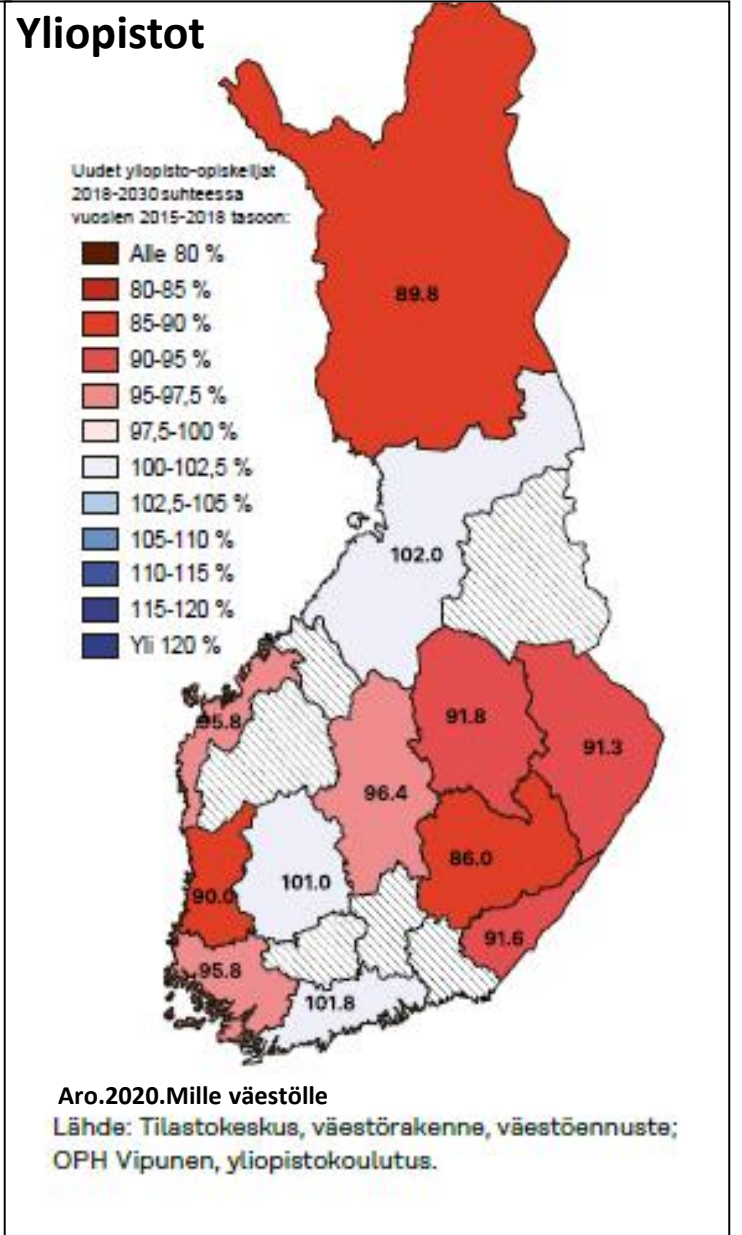
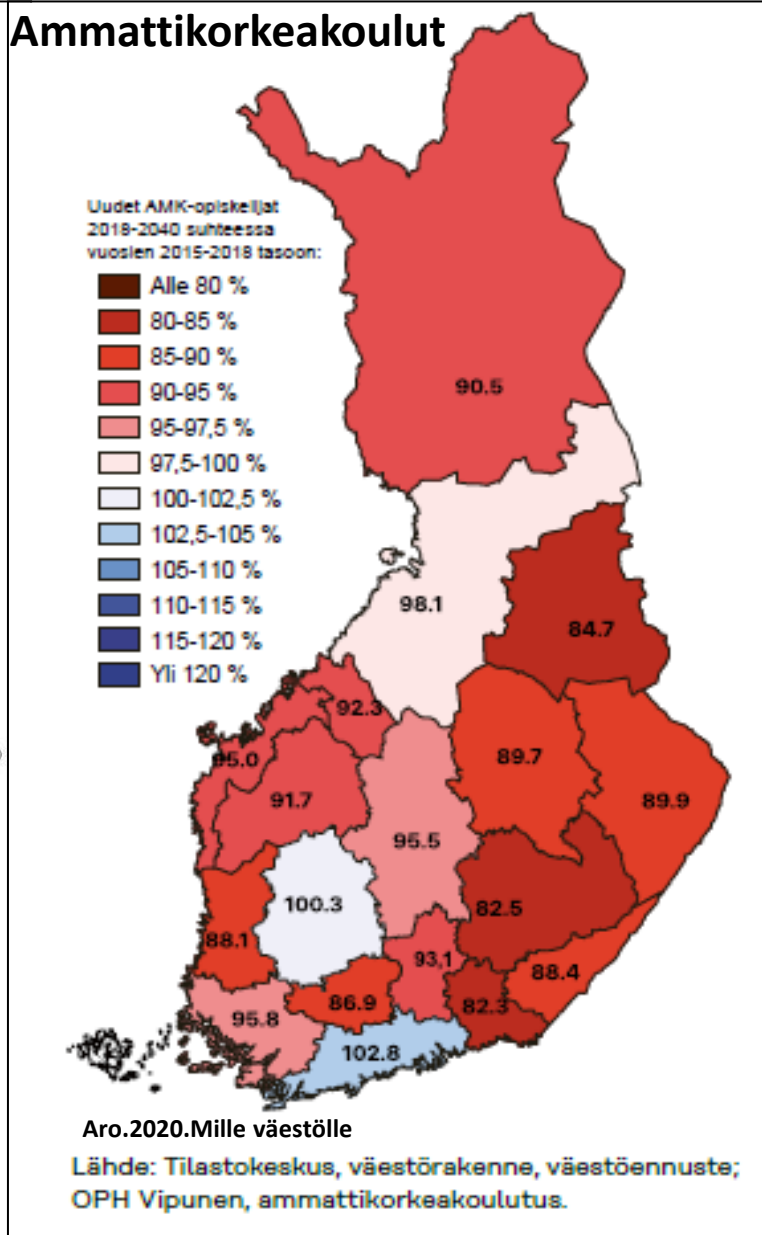
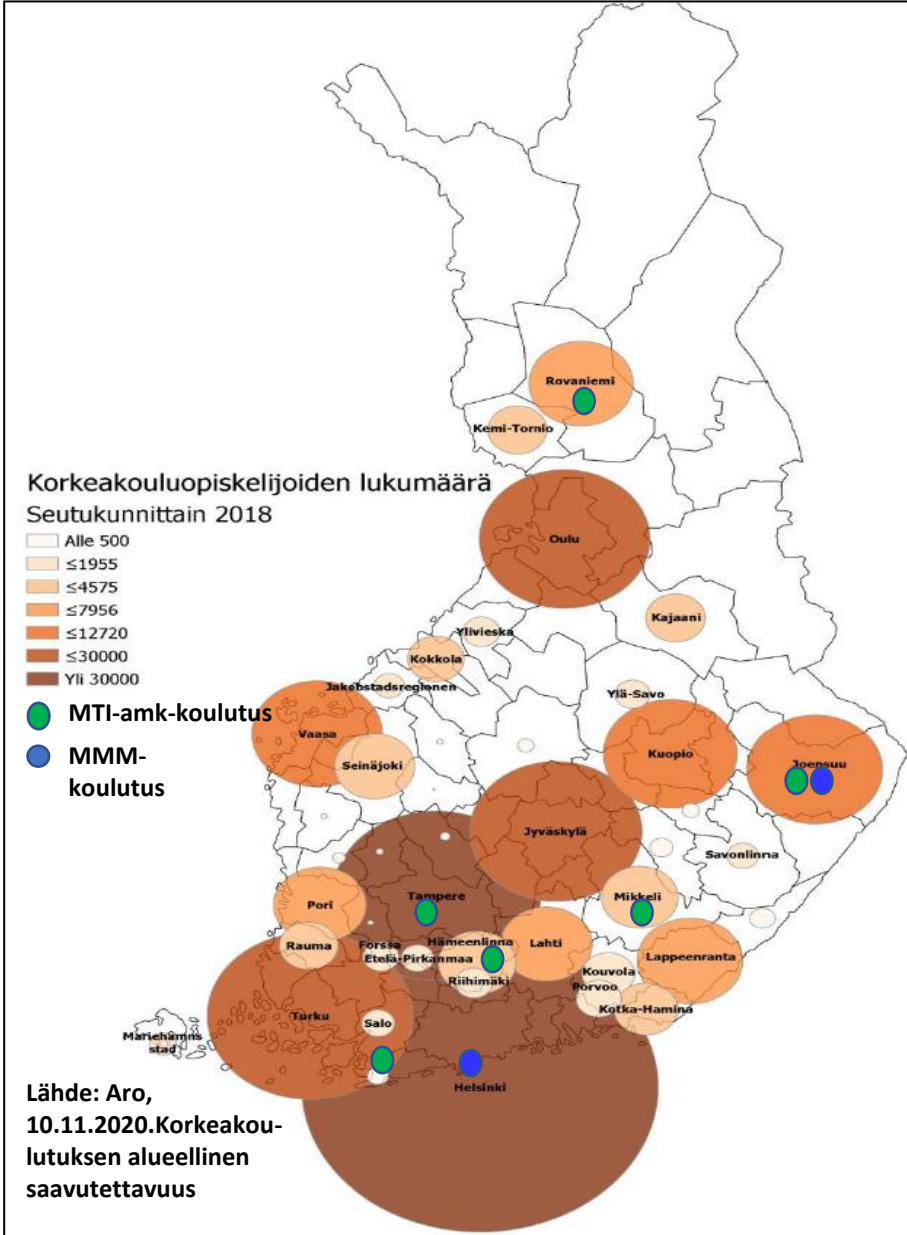


# Ammatillisen koulutuksen aloittaneet 2017, koulutusverkko 11/2020 ja väestöennuste 2040





# Korkea-asteiden koulutuksen kehitysoennuste maa- ja seutukunnittain 2015-2018 -> 2040





**Summa summarum...**

**Metsäalan on  
ennakoitava tuleva ja  
toimittava ajoissa**



# Tulisi tarkastella kriittisesti metsäalan koulutuksen palveluverkkoa 2020, koulutuksenjärjestäjäkohtaista toimivuutta sekä edellytyksiä toimia vuonna 2040 \*



## 1. tehostaa palveluverkkoa

### *huomioiden*

- koulutuksen laadullinen ja määrällinen tuloksellisuus koulukohtaisesti\*
- oppilasaines ja työllistyvyys nyt \*
- alueellinen väestöennuste 2040

## • 2. keskittää vähenevät resurssit keskeisiin/tuottaviin koulutuspaikoihin ja koulutusohjelmiin\*

- turvaten kuitenkin alan koulutuksen riittävä alueellinen saavutettavuus
  - max. toisella asteella 90 km (Vuorio, Tantt 2011)

*\*lisätietoa tutkintotasoittaisen, tarkemman päätöksenteon pohjaksi tulee kokouksissamme 17.12 sekä helmimaaliskuussa ja toukokuussa 2021*



### 3. käynnistää

- **yli tutkintotasojen / seutualueiden meneviä yhteistyömalleja** koulutuksen toteuttamiseksi uusin menetelmin vähenevillä resursseilla
- **yhteistyöpilotteja**, joilla edistetään opintojen alussa koulutuksen toteutusta lähellä nuoria ja lopussa valmiutta siirtyä työn perässä

### 4. panostaa aikuiskoulutuksen kehittämiseen \*

- opintojen sujuvat suorittamismahdollisuudet ammatinvaihtajille
- rahoitusperusteet pt:ssä ammatillisten tutkinnon osien osalta tulisi päivittää (nyt 0.75 x X)
  - tavoite: yksi tutkintojärjestelmä (pt) alalla käyttöön ?
- opintojen aikaisen toimeentulon turvaaminen

### 5. panostaa alan ajantasaiseen imagotyöhön\*

### 6. Tilastokeskuksen tilastointiluokituksessa metsäala saatettava erilleen maatalousalasta

*\*lisätietoa tarkemman päätöksenteon pohjaksi tulee kokouksissamme 17.12.2020 maalis-, touko ja joulukuussa 2021*